

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 198g/2025

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 53 alin. (1¹) din Codul electoral

(activitatea de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor)

Chișinău

22 septembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 8 septembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 septembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 alin. (1¹) din Codul electoral, ridicată de dl avocat Sorin Corceac, în interesele dlui Andrei Năstase, în dosarul nr. 3-69/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători format din dnele Victoria Sîrbu și Lucia Bagrin și dl Andrei Cașcaval de la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. În cadrul examinării sesizării, doamna judecător Domnica Manole i-a prezentat Plenului o cerere de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate, Curtea Constituțională a decis respingerea cererii.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

4. Prin Hotărârea nr. 77 din 17 aprilie 2025, Parlamentul a stabilit că alegerile parlamentare vor avea loc la 28 septembrie 2025.

5. Potrivit Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, aprobat prin Hotărârea nr. 3601 din 18 iunie 2025¹, Comisia Electorală Centrală a organizat, între 20 iulie și 19 august 2025, recepționarea documentelor în vederea înregistrării grupurilor de inițiativă pentru susținerea candidaților independenți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

6. Prin Hotărârea nr. 3666 din 19 iulie 2025², Comisia Electorală Centrală a stabilit plafonul general de 57 564,07 lei al mijloacelor financiare

---

¹ https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-aprobarea-programului-calendaristic-pentru-realizarea-actiunilor-d-2751_112965.html

² https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-stabilirea-plafonului-mijloacelor-financiare-ce-pot-fi-2751_114255.html

transferabile în contul „Destinat grupului de inițiativă” pentru susținerea unui candidat independent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în cadrul alegerilor parlamentare din data de 28 septembrie 2025.

7. La 20 iulie 2025, dl Andrei Năstase i-a cerut Comisiei Electorale Centrale să înregistreze grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea sa de a candida independent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova. La 22 iulie 2025, prin Hotărârea nr. 3672³, Comisia Electorală Centrală a înregistrat grupul de inițiativă în discuție, alcătuit din 55 de persoane. Totodată, Comisia i-a acordat grupului de inițiativă un termen – 19 august 2025 – pentru colectarea semnăturilor susținătorilor.

8. La 6 august 2025, prin Hotărârea nr. 3745⁴, Comisia Electorală Centrală l-a înregistrat pe dl Andrei Năstase în calitate de candidat independent la funcția de deputat la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025.

9. Prin Hotărârea⁵ nr. 3781 din 13 august 2025, Comisia Electorală Centrală a constatat că: (i) grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului independent Andrei Năstase a depășit cu 115 576,65 lei plafonul general al mijloacelor financiare care pot fi utilizate; (ii) i-a aplicat acestui candidat un avertisment; și (iii) l-a somat pe dl Andrei Năstase, ca succesori de drepturi și obligații al grupului de inițiativă pe care l-a constituit, să verse în bugetul de stat suma de 115 576,65 lei.

10. La 16 august 2025, dl Andrei Năstase a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care i-a solicitat Curții de Apel Centru să anuleze Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3781 din 13 august 2025 în partea referitoare la aplicarea avertismentului în privința acestuia și la obligația de virare la bugetul de stat a sumei de 115 576,65 lei, precum și să oblige Comisia să recalculeze cheltuielile suportate pe baza rapoartelor corectate.

11. La 25 august 2025, dl avocat Sorin Corceac a ridicat, în interesele dlui Andrei Năstase, excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 53 alineatele (1), (3) și (5) din Codul electoral. Prin Decizia nr. 121 din 29 august 2025, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 53 alineatele (1), (3) și (5) din Codul electoral, înregistrată cu nr. 191g/2025.

12. La 3 septembrie 2025, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Sorin Corceac a ridicat, în interesele dlui Andrei Năstase, excepția de neconstituționalitate a articolului 53 alin. (1¹) din Codul electoral.

---

³ https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-cererea-de-inregistrare-a-grupului-de-initiativa-2751_114278.html

⁴ https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-cererea-de-inregistrare-a-domnului-andrei-nastase-2751_114489.html

⁵ https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-supravegherea-activitatii-grupurilor-de-initiativa-constituite-in-2751_114565.html

13. Printr-o încheiere din 5 septembrie 2025, Curtea de Apel Centru a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

14. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 38

Dreptul de vot și dreptul de a fi ales

„(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 61

Alegerea Parlamentului

„[...]”

(2) Modul de organizare și de desfășurare a alegerilor este stabilit prin lege organică.

[...]”

15. Prevederile relevante ale Codului electoral, adoptat prin Legea nr. 325 din 8 decembrie 2022, sunt următoarele:

Articolul 53

Plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”

„(1) Plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

(1¹) În limita plafonului prevăzut la alin.(1) se includ și donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori serviciile prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

16. Autorul sesizării își reiterează argumentele din sesizarea nr. 191g/2025, care a făcut obiectul Deciziei de inadmisibilitate nr. 121 din 29 august 2025 (§§ 13-16), raportându-le la prevederea contestată, *i.e.* la articolul 53 alin. (1¹) din Codul electoral.

17. Totodată, autorul mai afirmă că includerea activității de voluntariat pentru colectarea semnăturilor în plafonul general al mijloacelor financiare transferabile în contul destinat grupului de inițiativă conform costurilor evaluate face imposibilă respectarea plafonului de 57 564,07 lei. Autorul afirmă că, în realitate, costurile activității de voluntariat pentru colectarea semnăturilor nu sunt suportate de către concurentul electoral și nu reprezintă servicii cu titlu gratuit. Totuși, autorul menționează că, pe baza prevederii contestate, Comisia Electorală Centrală l-a obligat să vireze la bugetul de stat suma de bani egală cu costul evaluat al activității de voluntariat. În consecință, exercitarea dreptului de a fi ales este supus unor condiții ambigue și incerte, care nu corespund standardului calității legii.

18. De asemenea, autorul susține că prevederea contestată nu explică serviciile care cad sub incidența acesteia și îi acordă autorității electorale prerogativa de a evalua în mod subiectiv costul activității de voluntariat. Astfel, textul de lege contestat nu este previzibil.

19. În fine, autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 38, 54 și 61 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

20. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

21. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul electoral, ține de competența Curții Constituționale.

22. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

23. Obiectul sesizării îl constituie articolul 53 alin. (1¹) din Codul electoral. Prevederea contestată stabilește că în limita plafonului general la nivel național al mijloacelor financiare se includ și donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori serviciile

prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață. Curtea constată că această prevedere nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

24. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ în care se contestă legalitatea unei hotărâri a Comisiei Electorale Centrale, prin care s-a constatat că reclamantul a depășit plafonul mijloacelor financiare care pot fi transferate în contul destinat grupului de inițiativă și a fost somat, *inter alia*, să verse în bugetul de stat suma de bani care excedă plafonul stabilit. Astfel, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

25. Curtea observă că autorul a preluat argumentele prezentate în sesizarea nr. 191g/2025 și le-a raportat la prevederea contestată. Totuși, aceste argumente critică prevederile referitoare la plafonul mijloacelor financiare și la formula de calcul, și au constituit obiectul examinării în Decizia nr. 121 din 29 august 2025. Astfel, considerentele Curții sunt relevante și în această cauză. În consecință, Curtea va analiza, pe baza argumentelor referitoare la articolul 53 alin. (1¹) din Codul electoral, incidența articolelor din Constituție invocate în sesizare.

26. În sesizare, autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 38 (*dreptul la vot*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 61 (*alegerea Parlamentului*) din Constituție.

27. Referitor la incidența articolului 54 din Constituție, Curtea a notat că acesta nu poate fi invocat de sine stătător. Autorul excepției trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței, Curtea poate aplica prevederile acestui articol (HCC nr. 10 din 24 iulie 2025, § 35).

28. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că dispozițiile articolului 38 alin. (3) din Constituție, care garantează dreptul cetățenilor Republicii Moldova de a fi aleși, presupun reglementarea prin lege a modului de realizare a acestui drept, implicit instituirea unor restrângeri (a se vedea DCC nr. 8 din 5 martie 2024, § 22). Pe baza articolelor 61 alin. (2) și 72 alin. (3) lit. a) din Constituție, legislatorul deține prerogativa constituțională de a reglementa prin lege organică sistemul electoral și modul de organizare și desfășurare a alegerilor în Parlament.

29. Totodată, Curtea Europeană a reținut, în jurisprudența sa, că dreptul de a candida la alegeri este inerent conceptului democrației autentice (a se vedea *Podkolzina v. Letonia*, 9 aprilie 2002, § 35). În ordinea lor juridică națională, statele contractante pot supune drepturile de a alege și de a fi ales unor limitări, care nu sunt, în principiu, interzise de articolul 3 (a se vedea *Tahirov v. Azerbaidjan*, 11 iunie 2015, § 54). Exercitarea dreptului de a candida la alegeri parlamentare (aspectul „pasiv”) poate fi supusă unor exigențe mai stricte decât exercitarea dreptului la vot (aspectul „activ”) (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Melnychenko v. Ucraina*, 19 octombrie 2004, § 57; *Ždanoka v. Letonia* [MC], 16 martie 2006, § 115).

30. În prezenta sesizare, autorul susține că, pe de o parte, plafonul general al mijloacelor financiare transferabile în contul destinat grupului de inițiativă a fost stabilit foarte mic, iar, pe de altă parte, norma contestată include în acest plafon și valoarea pecuniară a activității de voluntariat prestată de membrii grupului de inițiativă. Astfel, autorul consideră că norma contestată devine excesiv de restrictivă în raport cu dreptul constituțional de a candida la funcția de deputat în Parlament, garantat de articolele 38 alin. (3) și 61 alin. (2) din Constituție. Mai mult, autorul susține că activitatea de voluntariat nu reprezintă un serviciu gratuit în sensul prevederii contestate și, prin urmare, costurile evaluate pentru această activitate pot fi stabilite în mod arbitrar și imprevizibil de autoritatea electorală.

31. Din analiza coroborată a normelor legislației electorale Curtea reține că, pe baza prerogativelor constituționale, legislatorul a prevăzut că persoana care intenționează să candideze independent la funcția de deputat în Parlament este în drept să colecteze de sine stătător semnături în susținerea sa sau să formeze pentru aceasta un grup de inițiativă (a se vedea articolele 65 alin. (3) și 114 alin.(1) din Codul electoral). În cazul în care persoana optează pentru formarea unui grup de inițiativă, după înregistrarea sa la Comisia Electorală Centrală, legislatorul obligă grupul de inițiativă să respecte reglementările stabilite de legislație în privința colectării semnăturilor în susținerea candidatului independent la funcția de deputat în Parlament, precum și cele cu privire la principiile și modurile de finanțare a activității sale legate de procesul de colectare a semnăturilor (a se vedea articolele 50-59 din Codul electoral).

32. Având în vedere finanțarea grupurilor de inițiativă, legislatorul a stabilit că acțiunile de voluntariat, alături de serviciile prestate în mod gratuit grupurilor de inițiativă de către persoane fizice și/sau juridice, reprezintă o formă de finanțare a grupurilor de inițiativă, care, alături de alte informații relevante, trebuie reflectate în raportul privind fluxul mijloacelor bănești întocmit de grupul de inițiativă în perioada de colectare a semnăturilor (a se vedea articolul 1 din Codul electoral).

33. Potrivit articolului 53 alin. (1) din Codul electoral, plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare care pot fi transferate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. La alineatul (1¹) din același articol legislatorul a stabilit formele de finanțare a grupurilor de inițiativă care se includ în limita plafonului general. Așadar, în limita plafonului prevăzut la alin. (1) se includ și donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori serviciile prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață.

34. Curtea observă că, potrivit pct. 67 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, activitatea de voluntariat este considerată oferirea gratuită și benevolă de către cetățeni ai Republicii Moldova a serviciilor, cunoștințelor și abilităților în folosul

competitorului electoral sau participarea la prestarea de activități organizate și desfășurate de către competitorii electorali. Voluntarii pot fi atrași doar pentru prestarea serviciilor necalificate (informarea cu privire la activitatea de colectare a semnăturilor, programul electoral al concurentului electoral, opțiunea aleasă la referendum, strângerea de fonduri pentru susținerea financiară a subiectului electoral pentru care desfășoară activitatea de voluntariat, organizarea și participarea la evenimente etc.).

35. Totodată, pct. 68 din Regulament stabilește că grupurile de inițiativă evaluează acțiunile de voluntariat prevăzute la pct. 67 la prețul lor mediu pe piață și includ datele respective în Registrul privind persoanele care desfășoară activitatea de voluntariat. Astfel, activitatea de voluntariat este considerat un serviciu prestat în mod gratuit, care este evaluat și avut în vedere în sensul normei contestate.

36. În acest sens, Curtea notează că norma contestată obligă grupul de inițiativă electoral să evalueze donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori serviciile prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață, iar valoarea acestora nu trebuie să depășească plafonul general al mijloacelor financiare. Deși reprezintă acte juridice cu titlu gratuit, aceste donații, servicii sau lucrări procură grupului de inițiativă un folos patrimonial (a se vedea articolul 310 alin. (1) din Codul civil). Așadar, Curtea notează că, pe baza normei contestate, legislatorul asigură că transparența financiară a campaniei electorale nu va fi eludată prin donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori servicii prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață.

37. Astfel, Curtea menționează că norma contestată pune în operă principiul finanțării transparente a campaniei electorale, principiu care stă la baza alegerilor democratice (a se vedea HCC nr. 10 din 19 iunie 2023, § 105). Curtea Europeană a recunoscut necesitatea supravegherii activităților financiare ale partidelor politice în scopul responsabilizării și transparentizării activității lor, care asigură încrederea publică în procesul politic. Statele membre se bucură de o marjă largă de apreciere în privința modului de supraveghere a finanțării partidelor politice (a se vedea *Cumhuriyet Halk Partisi v. Turcia*, 26 aprilie 2016, §§ 69 - 70).

38. Prin urmare, Curtea reține că condiția includerii în limita plafonului mijloacelor financiare a serviciilor prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială reprezintă acțiuni de responsabilizare și transparentizare a activității grupurilor de inițiativă. Așadar, norma contestată nu ridică, de principiu, o problemă pe baza articolelor 38 și 61 din Constituție.

39. În consecință, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 alin. (1¹) din Codul electoral, ridicată de dl avocat Sorin Corceac, în interesele dlui Andrei Năstase, în dosarul nr. 3-69/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 22 septembrie 2025
DCC nr. 133
Dosarul nr. 198g/2025